

ville opfylde de fattiges Retfærdighedskrav til Samfundet. Naar saadanne Mænd som Tscherning, Balthazar Christensen, Berg, Hørup elskedes og beundredes af Smaafolk, saa var det ikke, fordi de uddelte Almisser eller stode for Uddelingen af Midler i et eller andet Velgørenhedsværk, men fordi Smaafolk vidste, at de vilde skaffe hver Mand i Landet lige Ret. Jeg har aldrig set et lignende Forsøg fra Kirkens Side paa at skaffe Smaafolk i Samfundet lige Ret med de andre. I saa Fald tvivler jeg i meget høj Grad om, at Kirken var kommen til at staa for mange fattige som den fjendtlige Magt, den nu staa som.

Jeg tror derfor aldeles ikke, at det vilde styrke Kirkens Stilling, om den virkelig fik de for øvrigt ganske smaa Midler at raade over, som indkomme gennem Kirkeblokken. For øvrigt vilde jeg ikke være med til at give den den Magt. Erfaring og Historien godtgør, at der ikke i dette som i andre Lande har været flere professionelle Tiggere, end der var paa den Tid, da Kirken stod for den almindelige Fattigpleje. Det er til Gavn og Held for Udviklingen af Samfundet, at det er Kommunerne, Borgerne selv, der nu har Fattighjælpen i sin Haand, og det viser sig ogsaa, at nu, da Kommunerne have faaet Sygeplejen, Fattigplejen og meget andet i sin Haand, ere vi komne langt videre frem i social-human Henseende. I Stedet for, at man tidligere fandt et Utal af professionelle Tiggere, tror jeg, man tør sige, at efter at vi have faaet den kommunale Fattigpleje, er Ansvarsfølelsen vokset hos den Del af Samfundets Medlemmer, der have været nødsaget til at søge den. Jeg ønsker altsaa status quo opretholdt med Hensyn til Kommunernes Selvstyre og Raadighed over Fattigplejen. Jeg tror, at paa et bedre Spor end det, vi ere inde paa i saa Henseende, vil Kirken i hvert Fald ikke kunne føre ind.

Som sagt, Kirken har, hvis den vil, udmærket Evne til at kunne blande sig i de sociale Spørgsmaal og tage Del i deres Løsning. Naar jeg under første Behandling vedrørende dette specielle Spørgsmaal bl. a. talte for, at Menighedsraadene kom til at beskæftige sig med de offentlige Forhold, der vedrøre de fattige, saa gjorde jeg det udfra en anden Opfattelse end det ærede Medlem fra Skjoldlev. Jeg tænkte mig nemlig, at i det Øjeblik, der blev oprettet Menighedsraad, og der i Aarhus f. Eks. blev valgt et saadant, vilde dets Fler-tal komme til at bestaa af Socialdemokra-terne. Præsten vilde da blive tvungen til

at komme ind paa Livet af de Krav, der maa stilles. Og hvis vi i dette Øjeblik havde haft et Menighedsraad, og der havde været et socialdemokratisk Fler-tal, hvad jeg tror, der vilde have været, er jeg overbevist om, at der allerede for længe siden fra dette vilde være fremkommet en Henvendelse til Rigsdagen om hurtigst muligt at gennemføre de Forslag, som Socialdemokratiet har fremsat til Afhjælpning af Arbejdsløsheden og Lindring af Nøden. I den Henseende mener jeg, at Menighedsraadene og en Samvirkning mellem Menighedsraadets Medlemmer og Præsten kunde gøre sin Virkning, saaledes at Præsten kunde blive stillet lige over for de store sociale Krav, som Samfundet ikke kan slippe udenom, og som Velgørenheden aldrig vil kunne magte at løse.

Det ærede Medlem for Skjoldlev (J. Nielsen) talte i Almindelighed for en Almisseuddeling gennem Kirken. Jeg har her begrundet mit Standpunkt til dette Spørgsmaal, og jeg vil sluttelig kun sige, at i det Øjeblik Kirken i Stedet for som hidtil at lade Dogmatikken brede sig paa Bekostning af de humane og menneskelige gode Grundsætninger og den Sædelære, der ligger til Grund for Kristendommen, vil bryde med Dogmatikken og sætte Livets Krav og kristen Humanisme i Højsædet, saa tvivler jeg om, at det Erfald, der er i Gang over for Kirken, vil brede sig videre.

Maa jeg til Slutning gøre nogle almindelige Bemærkninger vedrørende Spørgsmaalet om den endelige Affattelse af Forslaget angaaende Menighedsraad. Det var med Glæde, jeg hørte de Udtalelser, der fra Venstres Side faldt under 1ste Behandling af Lovforslaget, og jeg er overbevist om, at de Møder, som have været afholdte trindt omkring i Landet, og som have givet sig Udtryk i Vedtagelsen af Resolutioner til Fordel for dette Lovforslag, samt at den Stemning, der har været paa disse Møder, netop er bragt til Veje under Indtrykket af den frejdige Friskhed, den aandelige Klarhed og religiøse Frisind, som aabenbarede sig hos en Række af Venstres Talere under 1ste Behandling af dette Lovforslag. Jeg vil yderligere sige, at for mig var det en personlig Glæde at blive Medlem af dette Udvalg og straks at blive klar over, at der ogsaa i Udvalget fandtes ikke faa Medlemmer, som stode i en nærmere Rapport til de frisindede Tanker, der fandt deres Udtryk ved 1ste Behandling af dette Forslag her i Salen. Men det var ogsaa kun under den første